

Derefter talte Professorinde *Michelet* fra Kristiania om *Hjemmets Forhold til det offentlige Liv*:

„Den Forening, der har samlet os i Aften, er en Forening af Kvinder, men den er mere end det, den er en Forening af Kvinder, *der vil noget*, og det den vil, udtales i Foreningens Navn, den vil, *Valgret for Kvinder*.

Nu vel, denne Sag har sine Modstandere, og disse kan deles i to Slags: de, som synes, de har det saa inderlig godt uden Stemmeret og derfor finder denne ganske overflødig, og de, der tænker sig Kvinders Stemmeret ensbetydende med: alle Døre paa vidt Gab, alle Kvinder løbende fra Hjemmet ladende Mand og Børn skøtte sig selv. Overfor den sidste af disse Indvendinger kan vi ikke stille os ligegyldige. Hvis dette virkelig har noget paa sig, og der kommer daarlige Hjem ud af Kvindens Deltagelse i det offentlige Liv, da er Stemmeretten af det onde. Men hvorledes er nu Forholdet? Kan alle Kvinder faa Lov til at blive i deres Hjem?

Der findes mange Hjem, *hvor Hustruens Fortjeneste skal til, for at Hjemmet overhovedet kan bestaa*. Her kan da ikke leves paa den romantiske Opfattelse, at Kvindens Plads er i Hjemmet. Hun maa først af alt sørge for, at dette Hjem kan eksistere. Jeg traf en Gang en Læge, der med stor Vægt fremsatte den Paastand, at en Kvindes første Pligt var at amme sit Barn. Nej, svarede jeg, den første Pligt er, at hun holder Liv i sig selv; uden dette kan hun ikke amme Barnet. Der er Kvinder, hvem Forholdene driver ud af Hjemmet, og den daarlige Løn, der gennemgaaende gives for Kvindens Arbejde, bidrager sit til, at disse Kvinder maa forlade Hjemmet længere Tid, end de burde.

Ikke mindst for at regulere Forholdene i alle disse daarligt stillede Hjem, maa de Kvinder, der har Tid, tage Del

i det offentlige Liv. I alle de smaa Hjem Navn maa vi kræve, at Kvinden bliver hørt.

I de fleste Hjem i Danmark og Norge kan Hustruen imidlertid blive i Hjemmet, og hun er den, paa hvem hele Hjemmets Gerning hviler. Denne Kvinde udfører et Arbejde til Gavn for hele vort Samfund af en saadan Betydning, at der ikke kan kræves noget større Arbejde i det offentlige Liv af hende. Men en Ting maa vi ikke glemme: Børnene bestaar af mere end Legeme, de bestaa ogsaa af Sjæl. Det gælder om, at denne Hjemmets Kvinde ogsaa har Forstaaelse af disses aandelige Krav. Den Dag, da Børnene forlader Hjemmet, da gaar de ud i det, vi kalder: Det offentlige Liv. For disses Skyld maa Moderen hverken være uvidende om, hvad der foregaar der ude, eller mangle Interesse for, hvorledes det arter sig. For sine Børns Skyld maa hun have Forstand paa og Interesse for det offentlige Liv, og da vil hun meget snart ogsaa kræve politisk Stemmeret.

Der er imidlertid andre Hjem, i hvilke ikke hele Arbejdets Udførelse hviler paa Hustruen: de økonomiske mere uafhængige Hjem, hvor man holder mere eller mindre Hjælp. Bliver under de nuværende Forhold Hustruen i disse Hjem bestandig hjemme? Nej, det er meget forskelligt. Naar Manden er paa Kontoret og Børnene i Skole, er der i og for sig ikke saa meget at sige til, at Hustruen ikke ufravigeligt sidder hjemme, naar Huset ellers bliver godt passet. De, der vil ud for at komme sammen med andre, gør det ogsaa nu; Femthe'er og Kaffeselskaber flourer; og kan det nægtes, at der endogsaa er Kvinder, der har forsømt deres Hjem for at gaa til gudelige Møder? Paa den anden Side er det ikke netop disse Kvinder, der ikke er saa stærkt bundne af det huslige Arbejde, der kaldes paa i det offentlige Liv saa vel som i Menighedslivet, og har de ikke en vis Pligt til at ofre nogen Tid og nogle